

WYMAGANIA EDUKACYJNE I SPOSOBY SPRAWDZANIA OSIĄGNIĘĆ Z JĘZYKA POLSKIEGO

Podstawę do wystawienia oceny z przedmiotu stanowią kryteria Wewnątrzszkolnego Systemu Oceniania, a także szczegółowe zasady, o których nauczyciel prowadzący zajęcia informuje uczniów na początku roku szkolnego.

1. Cele ogólne:

- a)** uczeń rozwija sprawność uważnego słuchania i czytania, zdobywa świadomość języka jako wielofunkcyjnego narzędzia komunikacji, rozwija umiejętność poszukiwania interesujących go i przydatnych wiadomości;
- b)** uczeń rozwija zainteresowania różnymi dziedzinami kultury; poznaje specyfikę sposobów wypowiedzi artystycznej;
- c)** uczeń rozwija umiejętność wypowiadania się w mowie i w piśmie, związane z poznawanymi tekstami kultury i własnymi zainteresowaniami; dba o poprawność wypowiedzi własnych, a ich formę kształtuje odpowiednio do celu wypowiedzi; wykorzystując posiadane umiejętności, rozwija swoją wiedzę o języku.

2. Umiejętności rozwijane na II etapie edukacyjnym:

- a)** odbiór oraz interpretacja wypowiedzi ustnej i pisemnej;
- b)** analiza i interpretacja – uczeń zna teksty literackie i inne teksty kultury wskazane przez nauczyciela;
- c)** tworzenie krótszych i dłuższych form wypowiedzi pisemnych;
- d)** rozwój umiejętności i wiedzy z zakresu poetyki dzieł literackich oraz wiedzy o języku;
- e)** umiejętność pracy zespołowej oraz samokształcenie.

3. Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

- Klasa 4

Wymagania edukacyjne dla klasy 4 w oparciu o podstawę programową z 2026r. i program nauczania Dorota Kujawa – Weinke, *NOWE Zamieńmy słowo. Język polski. Szkoła podstawowa. Klasy 4–8.*

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
I. Komunikacja	Uczeń komunikuje podstawowe informacje, słucha innych, nazywa emocje i potrzeby, stosuje podstawowe zwroty grzecznościowe.	Przekazuje informacje w sposób zrozumiały, odpowiada rozmówcy, dostosowuje sposób wypowiedzi do sytuacji.	Samodzielnie formułuje uporządkowane wypowiedzi, wyraża i uzasadnia własne zdanie, właściwie reaguje w rozmowie.	Sprawnie prowadzi rozmowę, dostosowuje język do celu i odbiorcy, świadomie wykorzystuje środki werbalne i niewerbalne.	Posługuje się językiem precyzyjnie i świadomie; tworzy skuteczne i przekonujące wypowiedzi, aktywnie wspiera komunikację w grupie.
II. Odbiór tekstów kultury	Rozpoznaje podstawowe rodzaje tekstów kultury, określa temat, wskazuje bohaterów, miejsce, czas i wydarzenia oraz podstawowe środki stylistyczne.	Opisuje świat przedstawiony, bohaterów i wydarzenia, rozpoznaje emocje, wartości oraz elementy realistyczne i fantastyczne.	Analizuje utwór, charakteryzuje bohaterów, porównuje teksty, wyjaśnia funkcję środków językowych i uzasadnia własne odczytanie.	Interpretuje tekst z uwzględnieniem problematyki, wartości i kontekstu; analizuje wpływ środków artystycznych na odbiorcę.	Samodzielnie i wnikliwie interpretuje teksty kultury, łączy różne teksty i konteksty, formułuje własne, dojrzałe wnioski.
III. Świadomość języka	Rozpoznaje podstawowe części mowy, głoski i sylaby; buduje proste zdania; zna podstawowe zasady ortografii i interpunkcji; korzysta ze słownika.	Określa podstawowe formy gramatyczne, rozpoznaje rodzaje wypowiedzi, poprawnie buduje zdania i stosuje poznane zasady pisowni.	Poprawnie stosuje formy gramatyczne, różne typy zdań, synonimy i antonimy; poprawia błędy i stosuje zasady ortograficzne oraz interpunkcyjne.	Analizuje budowę wyrazów i zdań, świadomie dobiera słownictwo, wyjaśnia wpływ języka na znaczenie i odbiór wypowiedzi, samodzielnie koryguje błędy.	Świadomie i twórczo wykorzystuje wiedzę o języku; posługuje się bogatym słownictwem, samodzielnie ocenia i doskonali poprawność własnych tekstów.
IV. Tworzenie	Tworzy prostą notatkę,	Sporządza notatki	Samodzielnie tworzy	Tworzy rozbudowane,	Tworzy oryginalne,

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
wypowiedzi	plan, opis i krótką wypowiedź użytkową lub twórczą; wyszukuje najważniejsze informacje.	i plany, porządkuje informacje, tworzy podstawowe formy użytkowe, opisy i krótkie wypowiedzi twórcze.	logiczne i uporządkowane wypowiedzi, dobiera formę do celu i odbiorcy, stosuje właściwą kompozycję i akapity.	spójne i funkcjonalne teksty; selekcjonuje informacje z różnych źródeł i świadomie dobiera środki językowe oraz kompozycję.	samodzielne i estetyczne wypowiedzi; twórczo wykorzystuje różne formy literackie i świadomie doskonalili własne teksty.
V. Autorefleksja i tworzenie tożsamości	Rozpoznaje własne wartości, role, emocje, mocne strony i trudności; podejmuje próbę samooceny.	Opisuje swoje wartości, role i zaangażowanie w naukę; rozpoznaje wpływ emocji na siebie i innych.	Uzasadnia własne stanowisko, analizuje swoje działania i sposób uczenia się, dostrzega wpływ emocji na relacje.	Samodzielnie ocenia efektywność własnej pracy, analizuje wartości, role i emocje oraz planuje własny rozwój.	Refleksyjnie analizuje własny rozwój i odpowiedzialność; wyciąga wnioski i proponuje działania służące rozwojowi własnemu i grupy.
VI. Edukacja medialna	Wyszukuje informacje w podanym źródle, zna podstawowe zasady higieny cyfrowej i rozpoznaje zagrożenia związane z technologią.	Korzysta z różnych źródeł, zna zasady bezpiecznego korzystania z internetu i urządzeń oraz skutki nadmiernego korzystania z ekranów.	Porównuje i porządkuje informacje z różnych źródeł, ocenia ich przydatność i stosuje zasady higieny cyfrowej.	Samodzielnie selekcjonuje informacje, uzasadnia wybór źródeł, weryfikuje informacje i planuje działania ograniczające zagrożenia cyfrowe.	Krytycznie ocenia wiarygodność informacji, świadomie je weryfikuje i wykorzystuje; rozumie wpływ technologii i higieny cyfrowej na życie, relacje i uczenie się.
VII. Praktyki lekturowe	Wybiera tekst zgodny z zainteresowaniami, określa podstawowe wrażenia, rozpoznaje tematykę i podstawowe rodzaje utworów.	Planuje czytanie, opisuje bohaterów, wydarzenia i problemy utworów oraz wyraża własne odczucia.	Uzasadnia wybór lektury, odwołuje się do jej treści, dostrzega wartości i związki między tekstem a doświadczeniami odbiorcy.	Porównuje utwory, ich tematykę, wartości i własne reakcje; świadomie organizuje proces czytania i ocenia jego skuteczność.	Samodzielnie rozwija zainteresowania czytelnicze, ocenia wpływ literatury na własny rozwój i formułuje pogłębione wnioski dotyczące znaczenia tekstów kultury.

**Wymagania edukacyjne dla klas 5-8 w oparciu o podstawę programową z 2024r. i program nauczania dr Anna Podemska Kaluża,
Zamieńmy słowo. Język polski. Szkoła podstawowa. Klasy 4–8.**

• Klasa 5

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
I. Kształcenie literackie i kulturowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe elementy utworu i świata przedstawionego, określa jego temat, wskazuje bohaterów i najważniejsze wydarzenia. Rozpoznaje podstawowe gatunki i środki stylistyczne.	Uczeń omawia treść i elementy utworów, charakteryzuje bohaterów, określa ich emocje i wartości. Rozpoznaje podstawowe gatunki, środki stylistyczne oraz elementy różnych tekstów kultury.	Uczeń analizuje utwory, charakteryzuje bohaterów i ich relacje, określa problematykę, wyjaśnia funkcje środków stylistycznych. Porównuje teksty i odnosi je do własnych doświadczeń.	Uczeń samodzielnie interpretuje utwory, dostrzega wartości, motywy i związki między tekstem a innymi tekstami kultury. Uzasadnia własne odczytanie i ocenia sposób przedstawienia świata.	Uczeń twórczo i wnikliwie interpretuje teksty literackie i kultury, dostrzega różnorodne konteksty, samodzielnie formułuje wnioski i prezentuje oryginalne odczytanie utworu.
II. Kształcenie językowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe części mowy i części zdania, zna podstawowe pojęcia językowe oraz najważniejsze zasady ortograficzne i interpunkcyjne. Stosuje je w prostych wypowiedziach.	Uczeń rozpoznaje i określa podstawowe formy gramatyczne, buduje poprawne zdania, stosuje poznane zasady ortografii i interpunkcji. Rozpoznaje podstawowe zjawiska językowe i korzysta ze słowników.	Uczeń poprawnie stosuje poznane zasady gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne. Analizuje budowę wyrazów i zdań, dobiera odpowiednie środki językowe i poprawia błędy.	Uczeń świadomie i sprawnie wykorzystuje wiedzę o języku. Analizuje oraz przekształca konstrukcje językowe, samodzielnie koryguje błędy i dostosowuje język do sytuacji komunikacyjnej.	Uczeń twórczo i świadomie posługuje się wiedzą o języku. Sprawnie analizuje, przekształca i doskonali wypowiedzi, posługuje się bogatym słownictwem oraz dba o wysoką poprawność językową.
III. Tworzenie wypowiedzi	Uczeń tworzy krótkie, proste wypowiedzi ustne i pisemne. Sporządza prostą notatkę i plan, przekazuje najważniejsze informacje oraz tworzy podstawowe formy użytkowe.	Uczeń tworzy uporządkowane wypowiedzi w poznanych formach, sporządza notatki i plany, porządkuje informacje oraz redaguje podstawowe teksty użytkowe, opisowe i twórcze.	Uczeń samodzielnie tworzy spójne i logiczne wypowiedzi, właściwie dobiera formę do celu i odbiorcy, stosuje odpowiednią kompozycję, akapity i podstawowe zasady argumentowania.	Uczeń tworzy rozbudowane, spójne i funkcjonalne wypowiedzi. Samodzielnie selekcjonuje informacje, świadomie dobiera środki językowe, argumentuje i dba o estetykę oraz	Uczeń tworzy oryginalne, dojrzałe i twórcze wypowiedzi. Sprawnie wykorzystuje różne formy, środki stylistyczne i retoryczne, samodzielnie rozwija własne pomysły oraz doskonali stworzone teksty.

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
				kompozycję tekstu.	
IV. Samokształcenie	Uczeń korzysta z podstawowych źródeł informacji, wyszukuje wskazane informacje i wykonuje zadania według podanych wskazówek. Podejmuje próby samodzielnej pracy.	Uczeń korzysta z różnych źródeł informacji, wyszukuje i porządkuje potrzebne wiadomości, sporządza notatki oraz korzysta ze słowników i innych materiałów pomocniczych.	Uczeń samodzielnie wyszukuje, selekcjonuje i porządkuje informacje. Porównuje informacje z różnych źródeł, wykorzystuje je w pracy i potrafi zaprezentować wyniki swojej pracy.	Uczeń świadomie i samodzielnie korzysta z różnych źródeł, ocenia ich przydatność i wiarygodność, porządkuje oraz przetwarza informacje. Systematycznie rozwija wiedzę i umiejętności.	Uczeń samodzielnie i krytycznie zdobywa oraz wykorzystuje wiedzę. Twórczo korzysta z różnych źródeł i technologii, rozwija własne zainteresowania, prezentuje efekty pracy i podejmuje działania wykraczające poza podstawowe wymagania.

• Klasa 6

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
I. Kształcenie literackie i kulturowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe elementy utworu literackiego, określa jego temat, wskazuje bohaterów, wydarzenia, osobę mówiącą i podstawowe elementy świata przedstawionego. Rozpoznaje podstawowe środki stylistyczne i gatunki literackie.	Uczeń omawia treść i budowę utworów, charakteryzuje bohaterów, określa ich doświadczenia, emocje i wartości. Rozpoznaje cechy poznanych gatunków, rodzajów tekstów oraz podstawowe elementy utworów lirycznych i epickich.	Uczeń analizuje utwory, wyciąga wnioski z budowy świata przedstawionego, charakteryzuje bohaterów i relacje między nimi, określa tematykę i problematykę. Rozpoznaje funkcje środków stylistycznych i porównuje różne teksty kultury.	Uczeń samodzielnie interpretuje utwory, uzasadnia własne odczytanie, analizuje nastrój, obrazy poetyckie, sens dosłowny i przenośny oraz funkcje środków artystycznych. Dostrzega związki między tekstem, wartościami i doświadczeniami odbiorcy.	Uczeń twórczo i wnikliwie interpretuje teksty literackie i kulturowe. Samodzielnie porównuje utwory, dostrzega ich konteksty i zależności, prezentuje oryginalne odczytania oraz twórczo przedstawia problematykę i wartości dzieł.
II. Kształcenie językowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe części mowy i części zdania, zna podstawowe pojęcia	Uczeń rozpoznaje i określa podstawowe formy gramatyczne, rozróżnia części zdania	Uczeń poprawnie analizuje i przekształca wyrazy oraz zdania. Rozróżnia i stosuje różne	Uczeń świadomie i sprawnie wykorzystuje wiedzę o języku w mowie i piśmie.	Uczeń twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową. Samodzielnie

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
	gramatyczne, rozpoznaje proste zdania pojedyncze i złożone. Zna podstawowe zasady ortografii i interpunkcji oraz podstawowe zjawiska zróżnicowania języka.	i podstawowe typy zdań, stosuje poznane zasady ortograficzne i interpunkcyjne. Rozpoznaje frazeologizmy, wyrazy wieloznaczne, neutralne i wartościujące oraz dostosowuje język do sytuacji.	formy czasowników, części zdania oraz typy zdań złożonych. Sprawnie korzysta ze słowników, poprawia błędy i świadomie dobiera środki językowe.	Analizuje zależności między budową a znaczeniem wypowiedzi, celowo wykorzystuje różne konstrukcje składniowe, poprawnie stosuje ortografię i interpunkcję oraz dobiera odmianę języka do sytuacji.	analizuje, przekształca i doskonali wypowiedzi, świadomie kształtuje ich styl i znaczenie, sprawnie wykorzystuje bogactwo języka oraz bezbłędnie dba o poprawność wypowiedzi.
III. Tworzenie wypowiedzi	Uczeń zna podstawowe formy wypowiedzi i z pomocą nauczyciela tworzy opowiadanie, opis, sprawozdanie, list oficjalny oraz tekst o charakterze argumentacyjnym. Rozpoznaje podstawowe elementy kompozycyjne wypowiedzi.	Uczeń tworzy według planu uporządkowane wypowiedzi w poznanych formach. Gromadzi potrzebne słownictwo, stosuje podstawowe zasady kompozycji i zapisu dialogu oraz podejmuje próbę formułowania tezy i argumentów.	Uczeń samodzielnie tworzy spójne, logiczne i uporządkowane wypowiedzi. Właściwie dobiera formę, kompozycję i układ graficzny, stosuje akapity, selekcionuje informacje oraz wykorzystuje argumenty oparte na faktach, logice i emocjach.	Uczeń tworzy rozbudowane, spójne i poprawne wypowiedzi. Sprawnie posługuje się poznanymi formami, tworzy tezę i argumentację, świadomie wykorzystuje opis, dialog i środki językowe oraz samodzielnie dostrzega i poprawia błędy.	Uczeń samodzielnie i bezbłędnie tworzy bogate treściowo i językowo wypowiedzi. Twórczo rozwija opowiadania i inne formy, sprawnie argumentuje, świadomie kształtuje styl i kompozycję oraz dokonuje samodzielnej korekty i doskonalenia własnych tekstów.
IV. Samokształcenie	Uczeń korzysta z podstawowych źródeł informacji i wykonuje zadania według wskazówek. Wyszukuje potrzebne informacje, sporządza proste notatki i korzysta z podstawowych słowników.	Uczeń samodzielnie wyszukuje i porządkuje informacje z różnych źródeł. Korzysta ze słowników i innych materiałów pomocniczych, zapisuje najważniejsze wiadomości i rozwija umiejętność samodzielnego uczenia się.	Uczeń selekcionuje i porównuje informacje z różnych źródeł, wykorzystuje je w pracy oraz prezentuje jej wyniki. Sprawnie korzysta ze słowników, zasobów bibliotecznych i internetowych.	Uczeń świadomie ocenia przydatność i wiarygodność źródeł, przetwarza i porządkuje informacje oraz samodzielnie rozwija wiedzę i zainteresowania. Efektywnie wykorzystuje technologie i sposoby prezentowania wyników.	Uczeń krytycznie i twórczo zdobywa oraz wykorzystuje wiedzę. Samodzielnie wartościuje informacje, świadomie korzysta z różnorodnych źródeł i technologii, rozwija własne zainteresowania oraz prezentuje oryginalne efekty samodzielnej pracy.

• Klasa 7

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
I. Kształcenie literackie i kulturowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe rodzaje i gatunki literackie oraz elementy utworu. Określa temat, wskazuje bohaterów, wydarzenia, osobę mówiącą i podstawowe środki artystyczne. Rozpoznaje podstawowe elementy dramatu i tekstów kultury.	Uczeń omawia treść i budowę utworów, charakteryzuje bohaterów, określa ich postawy, emocje i wartości. Rozpoznaje cechy poznanych gatunków, środki artystyczne, elementy dramatu oraz podstawowe informacje zawarte w tekstach kultury.	Uczeń analizuje utwory, wyciąga wnioski z budowy świata przedstawionego, charakteryzuje bohaterów i relacje między nimi. Określa problematykę, rozpoznaje funkcje środków artystycznych i uzasadnia przynależność utworu do rodzaju i gatunku.	Uczeń samodzielnie interpretuje utwory, analizuje ich język, kompozycję, nastrój i problematykę. Wykorzystuje konteksty biograficzne, historyczne, kulturowe i społeczne, odwołuje się do wartości uniwersalnych oraz uzasadnia własne odczytanie.	Uczeń twórczo i wnikliwie interpretuje teksty literackie i kulturowe. Samodzielnie łączy różne konteksty, porównuje utwory z różnych epok i kultur, dostrzega nawiązania i zależności oraz formułuje oryginalne, dojrzałe wnioski.
II. Kształcenie językowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe zjawiska fonetyczne, części mowy i części zdania oraz podstawowe konstrukcje składniowe. Zna podstawowe zasady ortografii i interpunkcji i stosuje je w prostych wypowiedziach.	Uczeń rozpoznaje i określa podstawowe zjawiska fonetyczne, fleksyjne, składniowe i słowotwórcze. Stosuje poznane zasady ortograficzne i interpunkcyjne oraz rozpoznaje podstawowe zależności między budową językową a znaczeniem wypowiedzi.	Uczeń poprawnie analizuje i przekształca wyrazy, formy gramatyczne i konstrukcje składniowe. Rozpoznaje i stosuje różne typy wypowiedzeń, świadomie dobiera środki językowe, poprawia błędy oraz sprawnie korzysta ze słowników.	Uczeń świadomie i sprawnie wykorzystuje wiedzę o języku. Analizuje zależności między formą, znaczeniem i funkcją wypowiedzi, celowo wykorzystuje różnorodne konstrukcje składniowe i środki językowe, samodzielnie koryguje błędy oraz dba o poprawność językową.	Uczeń twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę o języku. Samodzielnie analizuje, przekształca i doskonali wypowiedzi, świadomie kształtuje ich styl i znaczenie, sprawnie wykorzystuje bogactwo języka oraz bezbłędnie stosuje zasady poprawności.
III. Tworzenie wypowiedzi	Uczeń zna podstawowe formy wypowiedzi i z pomocą nauczyciela tworzy proste teksty. Zachowuje podstawową kompozycję wypowiedzi, porządkuje	Uczeń tworzy uporządkowane wypowiedzi w poznanych formach. Gromadzi i selekcjonuje informacje, tworzy plan, stosuje podstawowe	Uczeń samodzielnie tworzy spójne, logiczne i uporządkowane wypowiedzi. Dobiera formę, styl i środki językowe do celu i odbiorcy, stosuje	Uczeń tworzy rozbudowane, spójne i poprawne wypowiedzi. Samodzielnie buduje argumentację, świadomie wykorzystuje środki retoryczne	Uczeń tworzy oryginalne, dojrzałe i bogate treściowo oraz językowo wypowiedzi. Twórczo wykorzystuje różne formy, świadomie kształtuje styl

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
	informacje i podejmuje próbę formułowania własnego stanowiska.	zasady kompozycji i podejmuje próbę uzasadnienia własnego stanowiska.	odpowiednią kompozycję, akapity oraz argumenty oparte na faktach, logice i emocjach.	i stylistyczne, różnicuje styl, dba o kompozycję i układ graficzny oraz samodzielnie dostrzega i poprawia błędy.	i kompozycję, sprawnie argumentuje i polemizuje, samodzielnie doskonali własne teksty oraz wykorzystuje wiedzę językową do osiągnięcia zamierzonego efektu.
IV. Samokształcenie	Uczeń korzysta z podstawowych źródeł informacji i wykonuje zadania według wskazówek. Wyszukuje potrzebne informacje, sporządza proste notatki i korzysta z podstawowych słowników oraz materiałów pomocniczych.	Uczeń samodzielnie wyszukuje i porządkuje informacje z różnych źródeł. Korzysta ze słowników, zasobów bibliotecznych i internetowych, sporządza notatki oraz rozwija umiejętność samodzielnego uczenia się.	Uczeń selekcionuje, porównuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł. Samodzielnie organizuje pracę, wykorzystuje różne sposoby uczenia się i prezentuje wyniki własnych poszukiwań.	Uczeń świadomie ocenia przydatność i wiarygodność źródeł, krytycznie analizuje informacje, przetwarza je i wykorzystuje w pracy. Samodzielnie rozwija wiedzę i zainteresowania oraz sprawnie wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne.	Uczeń krytycznie, samodzielnie i twórczo zdobywa oraz wykorzystuje wiedzę. Łączy informacje z wielu źródeł, wartościuje je, rozwija własne zainteresowania, stosuje różnorodne strategie uczenia się i prezentuje oryginalne efekty samodzielnej pracy.

• **Klasa 8**

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
I. Kształcenie literackie i kulturowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe rodzaje i gatunki literackie oraz elementy utworu. Określa temat, wskazuje bohaterów, wydarzenia, elementy świata przedstawionego i podstawowe środki	Uczeń omawia treść i budowę utworów, charakteryzuje bohaterów, określa ich postawy, emocje, wartości i relacje. Rozpoznaje cechy poznanych gatunków, elementy dramatu	Uczeń analizuje utwory, wyciąga wnioski z budowy świata przedstawionego, charakteryzuje bohaterów i relacje między nimi, określa problematykę oraz funkcje środków	Uczeń samodzielnie interpretuje utwory literackie i teksty kultury. Analizuje kompozycję, język, środki artystyczne, wartości i problematykę, wykorzystuje konteksty biograficzne,	Uczeń twórczo i wnikliwie interpretuje teksty literackie i kulturowe. Samodzielnie łączy różne konteksty, porównuje utwory różnych epok i kultur, dostrzega nawiązania

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
	artystyczne. Rozpoznaje podstawowe elementy dramatu i utworów synkretycznych.	i synkretyzmu oraz podstawowe cechy różnych tekstów kultury.	artystycznych. Uzasadnia przynależność utworu do rodzaju i gatunku, porównuje teksty i dzieła sztuki.	historyczne, kulturowe i społeczne oraz uzasadnia własne odczytanie.	i zależności oraz formułuje oryginalne, dojrzałe wnioski.
II. Kształcenie językowe	Uczeń rozpoznaje podstawowe zjawiska gramatyczne, słowotwórcze i składniowe. Zna podstawowe zasady ortografii i interpunkcji oraz podstawowe pojęcia dotyczące zróżnicowania języka i komunikacji.	Uczeń rozpoznaje i określa podstawowe elementy budowy wyrazów i zdań, stosuje poznane zasady gramatyczne, ortograficzne i interpunkcyjne. Rozpoznaje różne odmiany języka, style, środki perswazji oraz podstawowe rodzaje błędów językowych.	Uczeń poprawnie analizuje i przekształca wyrazy oraz konstrukcje składniowe. Rozpoznaje i stosuje różne typy zdań, dokonuje analizy słowotwórczej, świadomie dobiera środki językowe, poprawia błędy oraz właściwie dostosowuje język do sytuacji komunikacyjnej.	Uczeń świadomie i sprawnie wykorzystuje wiedzę o języku. Analizuje zależności między formą, znaczeniem i funkcją wypowiedzi, wykorzystuje różnorodne konstrukcje składniowe i środki stylistyczne, rozpoznaje perswazję i manipulację, samodzielnie koryguje błędy oraz dba o kulturę języka.	Uczeń twórczo i funkcjonalnie wykorzystuje wiedzę językową. Samodzielnie analizuje, przekształca i doskonali wypowiedzi, świadomie kształtuje ich styl i znaczenie, sprawnie wykorzystuje bogactwo polszczyzny, krytycznie ocenia zjawiska językowe oraz bezbłędnie stosuje zasady poprawności.
III. Tworzenie wypowiedzi	Uczeń zna podstawowe zasady tworzenia rozprawki, przemówienia i opowiadania twórczego. Z pomocą nauczyciela tworzy proste wypowiedzi, zachowuje podstawową kompozycję i podejmuje próbę formułowania tezy oraz argumentów. Zna podstawowe formy użytkowe.	Uczeń tworzy uporządkowane wypowiedzi w poznanych formach. Formułuje tezę, dobiera argumenty i przykłady, stosuje podstawowe zasady kompozycji i spójności. Tworzy rozprawkę, przemówienie i opowiadanie oraz rozpoznaje cechy CV, listu motywacyjnego i podania.	Uczeń samodzielnie tworzy spójne, logiczne i uporządkowane wypowiedzi. Buduje argumentację, hierarchizuje argumenty, stosuje odpowiednią kompozycję i środki językowe, wykorzystuje różne typy narracji oraz poprawnie redaguje poznane formy użytkowe.	Uczeń tworzy rozbudowane, spójne i poprawne wypowiedzi. Samodzielnie tworzy rozprawkę z tezą lub hipotezą, przemówienie z wykorzystaniem środków retorycznych, opowiadanie twórcze oraz formy użytkowe. Świadomie kształtuje styl, kompozycję i spójność tekstu oraz dokonuje jego samodzielnej korekty.	Uczeń tworzy oryginalne, dojrzałe i bogate treściowo oraz językowo wypowiedzi. Sprawnie argumentuje i polemizuje, twórczo wykorzystuje różne formy i środki retoryczne, świadomie kształtuje styl i kompozycję, samodzielnie doskonali tekst oraz bezbłędnie dostosowuje wypowiedź do celu i odbiorcy.

Obszar	2 – dopuszczający	3 – dostateczny	4 – dobry	5 – bardzo dobry	6 – celujący
IV. Samokształcenie	Uczeń korzysta z podstawowych źródeł informacji i wykonuje zadania według wskazówek. Wyszukuje potrzebne informacje, sporządza proste notatki i korzysta ze słowników oraz podstawowych materiałów pomocniczych.	Uczeń samodzielnie wyszukuje i porządkuje informacje z różnych źródeł. Korzysta ze słowników, zasobów bibliotecznych i internetowych, sporządza notatki oraz rozwija umiejętność samodzielnego uczenia się.	Uczeń selekcjonuje, porównuje i wykorzystuje informacje z różnych źródeł. Samodzielnie organizuje pracę, dobiera odpowiednie sposoby notowania i uczenia się oraz prezentuje wyniki własnych poszukiwań.	Uczeń świadomie ocenia przydatność i wiarygodność źródeł, krytycznie analizuje informacje, przetwarza je i wykorzystuje w pracy. Samodzielnie rozwija wiedzę i zainteresowania oraz sprawnie wykorzystuje technologie informacyjno-komunikacyjne.	Uczeń krytycznie, samodzielnie i twórczo zdobywa oraz wykorzystuje wiedzę. Łączy informacje z wielu źródeł, wartościuje je, rozwija własne zainteresowania, stosuje różnorodne strategie uczenia się i prezentuje oryginalne efekty samodzielnej pracy.

4. Skala oceniania:

- a) celujący (95%-100%)
- b) bardzo dobry (85%-94%)
- c) dobry (70%-84%)
- d) dostateczny (50%-69%)
- e) dopuszczający (30%-49%)

5. Dostosowanie warunków uczenia się – SPE

Uczniowie posiadający opinię lub orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej lub objęci pomocą psychologiczno-pedagogiczną realizują te same wymagania edukacyjne. Dostosowaniu może podlegać sposób ich weryfikacji oraz tempo pracy.

- a) Wydłużenie czasu wykonania zadań pisemnych.
- b) Zmniejszenie liczby zdań w ćwiczeniach przy zachowaniu sprawdzania tej samej umiejętności.
- c) Zmiana formy weryfikacji, np. zamiana odpowiedzi pisemnej na ustną lub odwrotnie.
- d) Stosowanie pisma drukowanego, nakładek, większej czcionki lub pomocy wizualnych.

6. Sposoby sprawdzania osiągnięć:

a) uczeń jest systematycznie oceniany – otrzymuje oceny cząstkowe, ocenę semestralną oraz ocenę końcową (nie są one średnimi ocen cząstkowych). O zagrożeniu oceną niedostateczną nauczyciel informuje ucznia i rodziców na miesiąc przed wystawieniem oceny śródrocznej i końcoworocznej;

b) uczeń ma prawo poprawić ocenę z każdej pracy pisemnej tylko jeden raz w terminie do 10 dni roboczych – termin i formę poprawy, w porozumieniu z uczniem, wskazuje nauczyciel;

c) nauczyciel ma prawo przerwać uczniowi odpowiedź ustną lub pisemną, jeżeli uzna, że nie jest ona samodzielna lub nie została zachowana zasada uczciwości. W takiej sytuacji uczeń otrzymuje uwagę negatywną; w sytuacji ponownego dopuszczenia się oszustwa ocena zachowania takiego ucznia może zostać obniżona na koniec roku szkolnego;

d) oceny z prac pisemnych ucznia powinny być podane do wiadomości uczniów najpóźniej w ciągu dwóch tygodni od dnia ich przeprowadzenia, sposoby przechowywania i gromadzenia prac spoczywają w gestii rodziców/opiekunów prawnych, bez konieczności ich zwrotu nauczycielowi;

e) uczeń powinien być przygotowany do każdego zajęcia tak, aby bez dodatkowej zapowiedzi nauczyciela odpowiedzieć na pytania lub rozwiązać zadania obejmujące zakres programu nauczania zrealizowanego na trzech ostatnich godzinach zajęć;

f) uczniowie muszą być wcześniej poinformowani o formie i terminie sprawdzania ich wiedzy, jeśli jej zakres przekracza 3 godziny zajęciowe;

g) uczeń może być 3 razy nieprzygotowany do zajęć (nie dotyczy to wcześniej zapowiedzianych wszelakich form sprawdzania wiedzy); brak zeszytu przedmiotowego, podręcznika, tekstu lektury, pomocy naukowych jest również traktowane jako nieprzygotowanie do zajęć;

h) nauczyciel odnotowuje fakt nieprzygotowania ucznia do zajęć w dzienniku. Jeśli okaże się, że uczeń przekroczył możliwy wyznaczony limit takich zgłoszeń, nauczyciel ma prawo wezwać ucznia do odpowiedzi;

i) obowiązkiem ucznia jest uzupełnienie zaległego materiału, wynikającego z jego nieobecności oraz poddanie się procedurze sprawdzenia osiągnięć: w przypadku krótkiej nieobecności (1 do 3 dni) zaległe sprawdziany i kartkówki uczeń pisze natychmiast po powrocie do szkoły, natomiast w przypadku dłuższej nieobecności uczeń ma obowiązek ustalić z nauczycielem termin przeprowadzenia pracy kontrolnej nie później niż 10 dni po jego powrocie;

i) jeśli uczeń nie przystąpił do umówionej z nauczycielem formy oceny osiągnięć, nauczyciel ma prawo w trybie dowolnym sprawdzić, czy uczeń opanował określone treści nauczania;

j) podczas lekcji języka polskiego stosuje się elementy oceniania kształtującego;

k) uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji, powinien zdać egzamin klasyfikacyjny.

7. **Formy sprawdzania wiedzy i umiejętności uczniów:** praca klasowa, praca literacka sprawdzian, krótkie formy wypowiedzi, dyktando, recytacja, praca w grupie, czytanie tekstów, znajomość lektur, projekty uczniowskie, aktywność oraz zadania dodatkowe (np. Lapbook, prezentacja multimedialna, plakat, sprawozdanie, myślografia, krzyżówka itp.).

8. **Treści programowe** są zgodne z programem nauczania Anna Podemska-Kałuża *Zamieńmy słowo*, WSiP – dla klas 5-8 oraz z programem nauczania Dorota Kujawa – Weinke *NOWE Zamieńmy słowo*, WSiP – dla klasy 4.

9. **Materiały pomocnicze ucznia:** podręcznik przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, zeszyt przedmiotowy (w szerokie linie), tekst aktualnie omawianej lektury.

Nauczyciele języka polskiego:

Anita Bugaj, Katarzyna Buziak, Małgorzata Janny, Agnieszka Kamińska,

Łukasz Pszczółkowski, Jolanta Szymoniak, Monika Walkowiak